

İzmir'de bir resital veren viyolacı Ruşen Güneş, İzmir DSO'nun da solistiydi

Necdet Remzi Atak anıldı

ÜNER BİRKAN

İZMİR- Kemancı-öğretmen Necdet Remzi Atak'ı (1911-1972) bugünün kuşakları belki hiç bilmeyebilirler. Ablası, piyanist Ferhunde Erkin'le birlikte, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Atatürk Türkiye'si'nin müzik atılımında belli başlı öncülerden biri olmuştur Atak. İki kardeş, ilk konserlerini 1920 yılının işgal altındaki İstanbul'da vermişler, daha sonra Kurtuluş'un sembolü yeni başkent Ankara'da Atatürk'ün de bulunduğu bir konserde (29 Ocak 1926) kendilerini büyük komutana tanıtmışlar. O'nun şu sözleriyle karşılaşmanın mutluluğunu yaşamışlardır: "Türk'ün sanat meşalesini yakıp, medeniyet kavgasını daha bacak kadar çocukken en düşman bir muhit içinde yürütmesini becerebilen bu çocuklara, lütfen, ayağa kalkmasını da biz bilelim, efendiler!" Necdet Remzi ile ablası Ferhunde'nin bundan sonraki eğitimleri, Almanya'da, Leipzig Konservatuarı'nda sürer. 1931 yılında yurda dönmeleriyle birlikte, önce Musiki Muallim Mektebi'nde, sonra da Ankara Devlet Konservatuarı'nda yurda yeni yeni piyanistler, kemancılar kazandırma çalışmalarının yoğun havasına dönüşür.

Ahmet Say'ın Müzik Ansiklopedisi'nde belirtildiği gibi, "Necdet Remzi Atak'ın bu göreve atanmasıyla, Türk keman tarihinde yer tutacak iki olgu önem kazanmıştır: Birincisi, çağdaş keman ekolünün en önemli adlarından Viotti'ye kadar uzanan mesleki bir akrabalıktan kaynaklanır. Çünkü, Viotti'nin ünlü öğrencilerinden biri olan büyük keman pedagogu Sevcik, Necdet Remzi'yi yetiştiren Karl Berger'in öğrencisidir. İkincisi, Atak, gelişkin, çağdaş, köklü bir sistemin okullaşmasını sağlayacak ve kendin-

den sonra bu eğitimi sürdürecektir nitelikli sanatçılar yetiştirecektir." Atak'ın yetiştirdiği öğrenciler arasında, kızları Sumner ile Necla'dan başka, Erdoğan Çaplı, İlhan Özsoy, Erol Aygün, Ruşen Güneş, Önder Kütahyalı gibi seçkin keman sanatçıları ve öğretmenler yer alır.

Cumhuriyet Türkiye'si'nin bu önde gelen müzik adamı, öğrencilerinden, çalışmalarını 1971'den bu yana Londra'da sürdüren, viyola sanatçısı Ruşen Güneş'in 23 mart akşamı İzmir'de verdiği bir resitalde anıldı. Atak'ın torunu Kerim'in eşi olan, genç, yetenekli piyanist Tülay Gürerk'in güven veren eşliğinde Güneş, programın ilk bölümünde, Henry Eccles'in Sol minör, Johannes Brahms'ın Fa minör sonatlarını;

ikinci yarıda da, keman ve viyola yazının küçük, sevimli parçalarını (Glazunov, Kreisler, Brahms) seslendirdi. Sonat yazısının ciddi, biçimci atmosferinde de, küçük parçalarda da, yumuşak, rahat, temperamanlı bir anlatım sıcaklığı; sevgi dolu, aksamadan yürüyen bir beraberlik... Güneş'le Gürerk'i müziğin dostluk ve insan sevgisi yüklü havasında, dinleyicilerle bir araya getiren, gecenin anlamıydı, Necdet Remzi Atak'ın simge-isimiydi...

11 mart konserindeki "Eroica Bozgunu"ndan sonra, İzmir DSO, biraz kendini toparlamış gibi, Bayram tatili yarım müzikçi dostlarımıza; dinlenmişler, görevlerini daha iyi yerine getirme gereğinin farkına varmışlar. Bu geliş-

mede, Rengim Gökmen, İosif Conta arasındaki klas farkının da etkisi her halde çok büyük. Yaşlı Romanyalının ağır tempolarının, yanlış vurgulanan cümlelerinin, dinleyiciyi isyan ettirici sololarının yerini; oldukça dinamik, doğru, temiz bir seslendirme almıştı geçen hafta sonu konserinde (25 mart).

Gustav Mahler'in Re majör birinci (Titan) senfonisi, yirmi sekiz yaşındaki kendisine bir yol açmaya çalışan bestecinin -daha önceki birkaç çalışmasını saymazsak- ilk senfoni denemesi. Başlangıcındaki, değişik oktavlardan yinelenen o uzun la notasından, ağır bölümün "Frere Jacques" parodisine, finalin dramatik patlamasına kadar, her yanıla, bugünün dinleyicileri için bile değişik, alışılmadık bir yapısı var. Ben o akşamın Rengim Gökmen yorumunda, biraz daha dinamizm aradım, senfoninin belkemiğini oluşturan korno grubunda (programda yedi kişi oldukları yazılıken sahneye altı kişi olarak çıkan bu grupta) biraz daha özen aradım.

Bu eksiklerin zamanla giderilebileceğine inanmak istiyorum.

Konserin solisti, viyolacı Ruşen Güneş'ti; Georg Philipp Telemann'ın (1681-1767) sol majör konçertosunu, Carl Maria von Weber'in (1786-1826) Do Minör Tema ve Çeşitlemeleri'ni (bir başka adıyla, Andante ve Macar Rondosu'nu) yumuşak arsesi, tartışılmaz müzikalitesi, rahatlığı, gerçek ten "uluslararası" değerle kaliteleriyle seslendirdi. Bu olağanüstü viyolacımızdan, İzmir'e bir dahaki gelişinde Adnan Saygun'un (okurlarıma bir kez daha anımsatmak istediğim, Koch Schwann / 311 002 katalog numaralı CD'de büyük başarıyla seslendirdiği) Op. 59 Viyola Konçertosu'nu programına almasını dileyebilir miyim?

Viyolacı Ruşen Güneş, eserleri 'uluslararası' değerle kaliteleriyle seslendirdi.

30.3.94

İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi
Taha Toros Arşivi

